

Skatteministeriet

10. februar 2025
J.nr. 2025 - 910

Til Folketinget – Sundhedsudvalget

Hermed sendes svar på spørgsmål nr. 221 af 20. januar 2025 (alm. del). Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Rasmus Stoklund

/ Matilde Roi Fischer

Spørgsmål

Kan ministeren svare på, hvad de fiskale konsekvenser vil være ved at hæve prisen på tobak og nikotin til 120 kr. pr. pakke, hvis man sammenvejer både de manglende afgifter og de sparede sundhedsudgifter, når ifølge Lægeforeningen 30 pct. af alle dødsfald kan relateres til tobaksindtagelse?

Svar

Skøn over konsekvenser ved afgiftsforhøjelser på tobak og nikotin er behæftet med betydelig usikkerhed. Det gælder særligt ved meget store afgiftsændringer, hvor der blandt andet kan opstå uforudsete ændringer i forbruget eller grænsehandlen, herunder den illegale handel. Skatteministeriets modelbaserede beregninger tilsiger, at det indenlandske salg af cigaretter vil ophøre ved en pris på omkring 115 kr. pr. pakke. Det vurderes derfor, at konsekvenserne af afgiftsforhøjelser ud over en prisstigning på 100 kr., vil være forbundet med høj usikkerhed til, at det er meningsfuldt at skønne over.

Hertil kommer, at afgifterne på nikotinprodukter og nikotinholdige væsker til e-cigaretter blev indført for omkring to år siden, hvilket betyder, at der er et begrænset datagrundlag for at vurdere konsekvenserne af så store afgiftsforhøjelser for disse produkter.

Afgiftsforhøjelser svarende til en prisstigning på ca. 40 kr. til en gennemsnitspris på ca. 100 kr. pr. pakke cigaretter og pr. dåse nikotinposer skønnes med betydelig usikkerhed at medføre et samlet mindreprovenu på ca. 5 mia. kr. efter tilbageløb og adfærd (2025-niveau)¹. Dette afspejler tabte afgifts- og momsindtægter som følge af et fald i det indenlandske salg og øget grænsehandel.

De opgjorte besparelser i sundhedsvæsnet som følge af en forhøjelse af tobaksafgifterne indgår ikke som en del af provenuberegningen. Det afspejler, at det er en diskretionær beslutning at reducere udgifterne til sundhedsvæsnet. Dertil er der tale om et skøn for sparede omkostninger, der ikke kan henføres til konkrete besparelser på et specifikt tidspunkt. De opgjorte besparelser i sundhedsvæsnet, ved at færre ryger, indtræffer først efter mange års forbrug, mens de statsfinansielle konsekvenser i form af ændrede afgifts- og momsindtægter indtræffer umiddelbart efter, at afgiftsforhøjelsen er trådt i kraft.

Skøn over de sparede eksterne omkostninger for samfundet i forbindelse med afgiftsændringer, herunder sundhedseffekter, indgår derimod, når Skatteministeriet opgør den samlede samfundsøkonomiske vurdering. Afgiftsforhøjelser svarende til en gennemsnitspris på ca. 100 kr. pr. pakke cigaretter og pr. dåse nikotinposer skønnes med betydelig usikkerhed at medføre et samlet samfundsøkonomisk tab på ca. 6 mia. kr. (2025-niveau).²

Skatteministeriet er ikke bekendt med empiriske studier, der belyser de eksterne omkostninger forbundet med brugen af nikotinvarer (herunder nikotinposer og nikotinvæsker til e-cigaretter). Det vurderes ikke, at de eksterne helbredsomkostninger forbundet med

¹ Opgjort for år 2026. Omfatter tilsvarende afgiftsforhøjelser på røgtobak og nikotinvæsker til e-cigaretter.

² Opgjort for år 2026.

tobaksrygning kan overføres til forbruget af disse produkter. Der er derfor ikke indregnet eksterne omkostninger forbundet med disse produkter i den samfundsøkonomiske virkning.